

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-10-14
Besvaras senast
2020-11-04

Till statsrådet Matilda Ernkrans (S)

2020/21:58 Akademiska spöskrivare

Att studenter ibland har fått hjälp av vänner och släktingar med examensarbeten och andra inlämningsuppgifter har förekommit i alla tider. Det förekommer även i dag och kommer sannolikt att förekomma under överskådlig framtid. Det är av naturliga orsaker mycket svårt att både upptäcka och beivra denna ibland direkt oetiska hjälp. Det är helt enkelt något vi får leva med. De två senaste decennierna har det däremot kommit uppgifter om mer professionell otillåten hjälp vid tentor, examensarbeten, uppsatser och andra viktiga inslag i högskoleutbildningarna – så kallade essay mills. Detta är företag vars affärsidé är att sälja färdigskrivna uppsatser åt studenter. Vanligtvis kontaktar studenten företaget och skickar instruktioner för uppsatsen samt information om när uppsatsen måste vara klar. Företaget hör sedan av sig med ett pris. Om studenten accepterar priset skickar företaget vidare instruktionerna till en anställd som tagit examen inom studentens område. Vederbörande skriver uppsatsen och mejlar den till studenten. Essay mills erbjuder oftast en plagiatkontroll av den skrivna uppsatsen innan dokumentet skickas till studenten samt en bekräftelse på att plagiatet inte kan upptäckas genom den mjukvara som universitetet använder för att upptäcka plagiat. Essay mills marknadsför sig generellt sett som ett läroredskap som erbjuder ”exempel” på uppsatser som studenten kan köpa för att lära sig av.

Exempel och priser på spöskrivare

På den svenska marknaden finns exempelvis Scribbr. Företaget maskerar sina tjänster som ”korrekturläsning” i syfte att hjälpa studenter att få ”den perfekta uppsatsen”. Att det rör sig om spöskrivande blir uppenbart när man läser företagets frågor-och-svar-sektion, där en stor del handlar om hur man som kund kan försäkra sig om att inte fastna i plagiatkontrollen.

Bland de stora brittiska aktörerna återfinns UK Essays och Study Aid Essays. Vissa essay mills är internationella med anställda och kunder från många olika länder, som till exempel Essay Mill.

Enligt Akademikern (medlemsmagasinet från Akademikerförbundet) är de vanligaste ämnena för spöskrivare juridik och företagsekonomi, alltså två ämnen där långa uppsatser och hemtentor är vanliga.

Priser varierar. Ett företag som undersöktes av Sveriges Radio tog 1 400 kronor

per sida, eller mellan 35 000 och 40 000 kronor för en C-uppsats. En D-uppsats går på 45 000 kronor.

Att anlita en spökskrivare är således inget som vanliga studenter på universitet har råd med utan är ett privilegium förbehållet studenter från välbeställda familjer. Detta bidrar till att öka gapet i studieprestation mellan studenter från låg respektive hög socioekonomisk bakgrund.

Vilka regler gäller i dag?

Att anlita en spökskrivare räknas som plagiat, och att spökskriva är medhjälp till plagiat.

Den som spökskriver eller anlitar en spökskrivare kan utsättas för akademisk disciplinering och eventuellt stängas av från sina studier.

Den som spökskriver och som avslutat sina studier och inte jobbar på ett universitet drabbas dock inte av några konsekvenser.

Essay mills är lagliga.

Förra året tillfrågades 48 högskolor av SVT om de ertappat studenter som anlitat eller själva varit spökskrivare. Av de 29 som svarade uppgav endast 10 jakande svar, och i flera fall låg det långt tillbaka i tiden. Flera uppgav dock i samma undersökning att det var extremt svårt att upptäcka och styrka spökskrivning.

Vanligen leder spökskrivning till avstängning i veckor eller månader. Det genomsnittliga straffet för plagiat (alltså inte bara spökskrivning) ligger på sex veckor.

Mina frågor till statsrådet Matilda Ernkrans är sålunda:

1. Anser statsrådet att detta är ett problem?
2. Räcker de disciplinära åtgärder som vidtas i dag för att bekämpa det professionella spökskriveriet, eller behövs det ändringar i högskolelagen?

.....
Robert Stenkvist (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders